

בס"ד

מכתב

מהרה"ג רבי נחום ראזענבערג

רב המקוואות

לחסידי ברסלב

על בעיות המקוואות באומן שנכשלים שם
עשרות אלפים אנשים בזמן קצר

על ידי רבנים קלים ורקים שאינם יודעים
הלכות מקוואות

ברוקלין נוא יארק

תמוז תשס"ב לפ"ק

Rabbi Nochum Rosenberg

115 Clymer St. Suite # 6-E
Brooklyn, N.Y. 11211-6770
Tel: 718-384-3674 Fax: 718-963-1110
Beeper # 917-234-1110

נחום ראזענבערג

רב המקואות

ובעמח"ס אש יצאה מחשבון
פה ברוקלין ניו יארק יצ"ו

בס"ד יום א' דפרשת פנחס, לסדר הנני נותן לו את בריתי שלום, י"ג תמוז תשס"ב לפ"ק

לכבוד חסידי ברסלב הזוכים להסתופף אצל ציונו הקדוש של רבנו נחמן בראש השנה בכל
שנה ושנה, ובפרט בראש השנה תשס"ג הבעל"ט,

דברים הטעונים תיקון באופן נחוץ תיכף ומיד:

- א. בנידון המקוה
ההכשר של המקוה מתחת לבית הכנסת צריך שיהיה בתכלית הכשרות ובהשגחה
תמידית של יראי שמים כמו בירושלים.
- ב. בנידון הביטוח (Security)
צריכים לסדר ועד שידאג לבטח קהל הציבור הבאים לראש השנה זו, וגם לכל הבאים
במשך כל השנה, כי הגוים האנטשמיים יכולים, חלילה, להסתער שם.
- ג. בנידון בית הכנסת
לגומרו, שיהי נראה כמו בית הכנסת, ושיהי בנין מוצק ויציב בנוי מביטון ולא בפח.
- ד. בנידון כספי הקהילה
צריכים לסדר ועד שידאג שיגיע כסף הקהילות, גם להקהילה באומן.

הנני לבוא למעלות כבודכם ולמחות על העוולה שנעשה אתי עיי ר' יחיאל מיכל דורפמן שליטי"א
שהירמה אותי ולא עמד על ההסכם שהוסכם בינינו בעניני המקואות, וגם מרמה הציבור ומסכנם מדי
שנה בשנה.

בנידון המקוה :

א - הלוא ידעתם אם לא שמעתם את כל התלאה והמלחמות אשר קראתי בשש שנים האחרונות,
שהייתי שם חדשים ארוכים באומן, ביום אכלני חורב וקרח בלילה, בכדי שאוכל לבנות מקוה שיהי
מהודר בכל השיטות שאפשר לעשותו.

ב - משך השש שנים בהיותי שם, הייתי תחת האיום של המאפיה המקומית באומן, כמו כל אחד
שהי מתעסק בבניה שם וברוב רחמיו וחסדיו של הקב"ה לא אנה לי כל רעה בזכות ההתעסקות
בהמקוה, וגם קבלתי שמירה מצד הקונסולי האמריקאי בקיעב, שנתן אזהרה לראש העריי מאומן שלא
יגיעו לרעה בהאזרח האמריקאי, וכך יכולתי לבנות כל הזמן.

ג - כל השנים ששהייתי שם, הייתי מעורב לעזור ולתת כתף לעוד הרבה דברים, דהיינו, **הגויים חפרו** בבית הקברות עשיתי מחאה בעיתון בניו יארק ועירבבתי את שגריר האמריקאי באומן והוא עצר את החפירות בבית הקברות.

ד - כשבנו את בית הכנסת על ציון רבינו ז"ל **חשפו עצמות** והובילו אותם להזבל במכוונות גדולות ומחיתי על זה, ושלחו לשם את הרב משה קרמר שליט"א לפקח על הבנייה והעצמות, הגם שר' דוד שמידל שליט"א מבני ברק אמר שלפי הלכה אסור לעשותו אפילו בהשגחה, אבל בחרו הרע במיעוטו, שלפחות לא זרקו העצמות בהאשפה רק קברו אותם בהבית החיים.

ה - בנוגע ל**טומאת כהנים** עוררתי, שהדשא עולה למעלה ואין שם פותח טפת, וגם בעלי החיים כמו חתולים וכלבים יושבים שם ואין שם פותח טפת, שלחו מורה הוראה מבד"ץ בירושלים לבדוק ולטפל בזה הענין, הגם שאני לא מרוצה מהדרך שעשו את זה, משום שהכהנים יכולים עדיין להוציא אצבעותיהם דרך המחסום שעשו שם, וגם למטה המחסום לא סגור כהוגן ויכולים בעלי חיים ליכנס למטה מן הגשר והדשא מבצבץ ועולה מבין סדקי הביטון, אבל יותר אני לא מסוגל לעשות, כי לא שומעים...

ו - באמצע הקיץ תש"ס הודיעתי להרב קעניג שליט"א ולהעסקנים מצפת הדואגים בשביל המטבח באומן, שיקפידו שהבהמות שהם שוחטים באוקריינה לא יהיי חולים בפוט ענד מאוט (ברגל ופה), במעד קאו (בהמה משוגעת) דעזיזעס, והביאו שני רופאים וועטינריום מארץ ישראל ובדקו כל בהמה, והודו לי בזה כי היי עלול להיות סכנה להאוכלים.

ז - כשהתחלתי לבנות המקוה באומן אשר נמצא מתחת בית הכנסת הגדול לפני שש שנים, התנתי עם ר' מיכל ארבעה דברים:

1. שאני לא מוכן לעזור לבנות המקואות רק באם יבנו מקוה אחת לנשים, ויישאר פתוח במשך כל השנה.

2. שכל המקואות, אפילו המקואות של הגברים, צריכים להיות כשר לפי כל השיטות שיכלים להדר, וגם באר מים חיים.

3. כאשר המקואות יוגמר, שיהיי תחת הכשרו של הרב הגאון רבי מאיר בראנדסדורפער שליט"א חבר הבד"ץ בירושלים.

4. שהבד"ץ של העדה החרדית ישלח לשם מורה הוראה היודע בטיב הלכות נדה ובדיקות (מראות) לגור באומן, ויפקח על המקוה אשר תחת השגחת של הרה"ג רבי מאיר בראנדסדורפער שליט"א.

אחר הפסח תשס"ב שלחו לשם הרב מאיר סירוטה שליט"א, בלווייתו של הרב מינצברג חבר במועצה הדתית, והם גמרו את הגג והצינור אשר לא היי נגמר, ולא כמו שרציתי לעשות עם כל ההידורים, ויש עוד כמה דברים הלכותיות ופרקטיות במקוה אשר לא סידרו כי לא ידעו מה לעשות והכשירו את המקוה.

ולכן אני מוחה במחאה נמרצת על כל מה שעולל לי ר' מיכל דורפמן:

1. שלא עמד בהבטחתו מה שהבטיח לי, שימנה את ר' מאיר בראנדסדורפער שליט"א, ושהעדה החרדית ישלח לשם, וגם יהיי בעל מכשיר על המקוה.

2. שהחליף את השיטה מן ר' מאיר בראנדסדורפער שליט"א לר' מאיר סירוטה, כי לפני ר"ה תשס"א ותשס"ב כשבא לראות את המקוה, ולבודקו, ראיתי שאינו יודע בטיב מקואות לא בהלכה ולא בהפרקטיקה, ואני הראתי כל דבר ודבר ולימדתי אותו.

ובראש השנה דהאי שעתא באמצע חזרת הש"ץ עמד הרב סירוטה בחוץ של בית הכנסת תוך כדי עישון סיגריי בחברת מרעיו, ותוך כדי עברי לכיוון המקוה בכדי לבדוק אם אין חיידקים באמצעות המכשיר שלי המותר להשתמש בזה בשבת וביום טוב, והוא חשב שאני רוצה לבחון את כשרות המקוה, ולכן התחיל להתלוצץ שאין צורך בכל ההידורים בהמקוה, והם רק שטויות, אוי לאזניים... בו בזמן

ראה כל זה עוד איש רציני, והסביר לי שהוא טיפוס ירושלמי. אמרתי לו אצלנו אני קורא זה לך ריק ופוחז. ובדיוק אותו הליצנות דאז, הפליט בתוך המקוה אחר פסח תשס"ב כשהכשיר המקוה. אדעתא דהכי לא הייתי בונה את המקוה.

אני לא מכיר אישית את הרב מינצברג אבל כפי שהרב משה אסטמן מקיעב מספר לי, שהרב מינצברג שפך לו מקוה בבית הכנסת ברוצקי בקיוב ויש לה בעיות של זחילה, וביקש ממני שאבוא לתקנו, אפילו אם נברר שבארץ ישראל הוא מומחה, זה אינו אומר שיכול לבנות באוקריינה משום שמלאכת הבנייה והביטון משתנים באוקריינה; ובדומה לזה הסיפור סיפר לי הרב יעקב בלייך שגם אצלו היי מעשה כזה לפני הרבה שנים כשלקח איזה מומחה מארץ ישראל לשפוך המקוות נשים על יד בית המדרש שלו ולמחרתו היה זוחל כולו, כי לא היי יודע שהביטון באוקריינה הוא לא אותו הביטון כמו בארץ ישראל, ושם המומחה היי הרב מינצברג, ואיננו יודע אם יש קשר משפחתי בין שני המינצברג.

ח - התנתי עם ר' מיכל בתנאי כפול ומכופל כמו בתנאי של בני גד ובני ראובן שמקוות הנשים לא ישתמשו בה בפילטר, וגם את זה לא החזיק. וכעת שעשו את זה כשר לנשים השאירו הפילטר, ורציתי לשאול את ר' מאיר סירוטה האם כשהציג על הקיר שהמקוה כשר אם ידע שהפילטר עדיין נמצא ורק התכוון להוציא, או האם מבטל כל דברי הרבנים מדורות הקודמין, ומגאוני זמנינו שפוסקים שלהשתמש בפילטר במקוות נשים אסור בהחלט.

ט - כל השש שנים שעבדתי באומן והייתי כרוך בענייני המקואות שם, לא לקחתי לעצמי אף פרוטה אחת מועד בית הכנסת, והכל היי אך ורק לעשות נחת רוח להבורא ית"ש, ולא עוד שהקצבתי חשבון בבנק של סכום מסויים, שבאם יגמר המקוה עם כל ההידורים כמו שדיברנו, אז יהיו כל הסכום מוקדש להמקוה, ואמרתי את זה מפורשות לרי' מיכל דורפמן. ואחר פסח שלקחו מישהו אחר לגמור שלא בהידורים, שאלתי לבי"ד האם אני יכול לחזור כי היה תנאי קודם למעשה רק אם יעשו בכל ההידורים שאני רוצה, ופסקו שאיני צריך ליתנם להם, כי גמרו כבר הגג והצינורות בלעדי בלי ההידורים, וכבר נתתי מן הכסף לשלוש מקואות אחרות באוקריינה.

י - והיות שרי' מיכל מחליף אנשי הנאמנים לו והפועלים לעתים קרובות, וכולם מתחילים לקצץ בהמקוה, על כן המלחמה נטוש על כל דבר בין בהלכה ובין בפרקטיקה.

באמצע העבודה אמר נחום סולרז לרי' מיכל שאין צורך בכל ההידורים במקוה, וניגשתי לפניו בשאלה, למה איכפת לו שיהיי בכל ההידורים, הלוא לא זה עולה יותר כסף, אך מעשה שטן הצליח שהפריע לי, עד שיצאתי נגדו במכתב וקרא אותי להבדי"ץ בירושלים, ופסקו, שאסור לו להתערב בענייני המקואות.

יא - בשנת תשנ"ח אמר לי רי' מיכל לבנות שתי מקואות בחוץ, כי הוא רצה להשתמש בשטח המקואות שהיו בנוי כבר, להתפלל שם בראש השנה, והגם שביקשתי מרי' מיכל שזה אסור על פי הלכה אחייכ לעשות מרחץ במקום שהתפללו בו (עיין ש"ע או"ח סי' קי"א סעי' י"א), ענה לי שראש השנה של רבינו הוא תיקון העולם, אמרתי לו שיכולים להתפלל במיגומטר או בהאוניברסיטה כמו שהתפללו לפני כמה שנים, וענה לי אל תתערב בדברים אלו כי אתה רק להכשר המקוה, ואמר לי שכל זה ייעץ אותו נחום סולרז, ובכן הצרכתי לבנות שתי מקוות בחוץ וזה עלה שלושים אלף דולר, ואחר ראש השנה הייתי תמיד ממלא אותן בקש, שלא יסדק, אבל עכשיו שאני כבר לא בתוך העניינים, צריכים לדאוג גם על זה וצריכים לעשות בנין עליו שלא יסדק מהקור. כי כפי מה שנתגדל קהל הבאים לאומן, בעוד כמה שנים לא יהיי מקום בהמקוה שתחת בית הכנסת ויצטרך להשתמש גם במקואות אלו.

יב - כשהרב זושא שטיצער התחיל לעבוד בהוועד בית הכנסת, התיקון הראשון שרצה לעשות לקנות חרסינה בזול להמקוה בקיעב, הגם שעל החרסינה היי שאלה הלכותית, כמבואר ב"מנחת יצחק", וגם מצא דייך שהתיר לו לכתחילה, וכתבתי מכתב להבדי"ץ בירושלים, ופסקו שאסור להשתמש בחרסינים אלו, והדיין שהתיר חזר בו ואסר.

יג - גם הי' מאבק עם זושא שטיצער כי בראש השנה תשס"א נתתי להבחורים של ישיבת ברסלב לשהתמש במקוות נשים בכדי שהבחורים לא יראו את כתובת קעקע של בעלי תשובות, שכולם מלאים תמונות זימה וד"ל. ובראש השנה שנת תשס"ב, זושא שטיצער מיאן להרשות זאת כי הוא רצה להשתמש במקוה נקי, וכן אני מבקש מראשי הישיבות האחראים על קדושתם וטהרתם של הבחורים שישובו ויתנו להבחורים להשתמש בהמקוה של הנשים.

יד - בזבזי הכסף שהיו כרוכים בהמקוה בלבד מצטברים בהרבה מאות אלף דולרים, בהביוב לא נוכח איש כשעשו, ונכנסו לתוכו שתן בהמקוה, וגם סתם את כל הביוב של בית הכנסת עד שסתם את כל מערכת הביוב העירוני כולל הביוב של המלון, ובכדי לתקנו עלו מאה אלף דולר, חוץ מן העבודה שלי שהשתקעתי בחנם מבלי לקבל תשלום על זה, ותיקנו רק אולם אחד בהמקוה, היינו שלישי, ועדיין צריכים לתקן שני אולמות של המקוה, אבל היות שאין להם כסף מספיק, מסכנים את הצבור בסכנת הביוב שיוכל ליזוב במקוה, ויתהוו מלא חיידקים.

טו - לפני שקנו החרסינה לאולמות של המקוה, ביקשתי להם שלא לקנות חרסינות אלו, משום שעלול להתחלק עליהם, משום שהם מבריקים, וגם משום שיש להם חסרון שנתהווה כמו מראה (שפיגל) ועל כן אי אפשר לשמור העניינים, והרב שטיצער אמר בשם ר' מיכל שאני לא יתערב בזה שזה לא העסק שלי, שזה לא שייך להכשר מקוה. בראש השנה תשס"ב נחלק מישהו ונשבר לו העצמות ואז ראה ר' מיכל שצריכים להחליפו, והחליף אולם אחד לבד, ועכשיו מחכה ר' מיכל שח"ו יקרה עוד מקרה ואז יחליפו את השני האולמות האחרים. ומה אם ח"ו מעשי שטן יצליח שבאולם הנמצא במקוות נשים יחלקו אשה, תוכל להיות בטוח שבמקוה זה לא תבוא אף אשה אחת לטבול.

טז - תנור של החימום עלה מאה אלף דולר, וביקשתי מר' מיכל לא לקנות חימום כזה כי צריכים לזה טכנאי להפעילו כל השנה, וגם צריכים שיהי מרחוק להבנין ואין אף אחד מאתנו שמותרים להפעילו כי צריך לזה רשיון מיוחד ממדינת אוקריינה, ולכן אנחנו מוכחרים לטכנאים משם, ובמקום זה יעצתי לר' מיכל לקנות חימום מגרמני שעולה עשרים אלף דולר והוא קטן מאוד שאפשר להתקינו בתוך הבנין, וכל ילד יכול להפעילו ויש לזה שעונים שעובדים באופן אוטומטי בלי שום נגיעת אדם, ועכשיו מתחרט על שעבר.

יז - ביקשתי שהמעקה והחימום יהיו אל-חלד (נירוסטה), וראיתי שאינם אל-חלד, אמרתי זה לר' מיכל ושלחתי לו חתיכה מזה לארץ ישראל, והוא לקח זה לאפרים הפועל של הועד העולמי שנוסע כל פעם לאומן ומקבל כסף מאהארכיטקט ומהנדס באומן, בכדי לרמות את ר' מיכל, ואפרים אמר שזה כן אל-חלד, אמר לי זושא שטיצער בשם ר' מיכל שאני לא יתערב בזה שזה לא שייך להכשר מקוה, ולאחר שיש במקוה המעקה והחימום שני שנים יכולים לראות שזה מחליד, ובערב ראש השנה תשס"ב הצרכתי להביא חומרים מיוחדים להסיר החלידה כי החלידה בתוך המים יכול לעשות זיהום.

וזו טעם השני שאינני רוצה לתת הכסף שהקבצתי בבנק כי הכסף יהי רק לשלם הטעויות והשטויות של ר' מיכל והיועצים שלו, ולא לבניית מקוה, וגם הגבירים לא רוצים לתת כסף להבית הכנסת בשביל זה. כי באמת המוסדות ברסלב ובפרט הועד בית הכנסת ברסלב באומן מוכר הוא בכל העולם כולו, ולא הי' צריך להיות בעיות כספיות.

בקיצור, מה שעשו צריכים לעשות עוד הפעם בין בבית הכנסת ובין במקוה. וכל זה כי ר' מיכל בונה באוקריינה ונמצא בארץ ישראל בפועלים שלו שאין להם נסיון.

יח - התפקיד שלי באומן הי' גיי' הנקיון של המקוה כי כפי שאתה זוכרים כשטבלו במקוה אשר על יד המיגומטר נחלו בחולי עיניים, ובמקוה שלי מתחת לבית הכנסת לא אונה כל רע, ולמה? משום שאני כל שעתיים הלכתי לבדוק את המקוה בין ביום ובין בלילה, ואם אני מוצא חיידקים אני ממית אותם בחומר הנדרשים, בליל ב' דראש השנה שנת תשס"א בשעה שתיים בבוקר מצאתי מקוה אחת מלא חיידקים ובאים היו טובלים בו היו חולים, וסגרתי המקוה תיכף ומיד. אחר ראש השנה נודע לנו כי

הפועלים לא עשו הביוב כהוגן כי לא היי פיקוח מהוועד בית הכנסת, והשתן מבית הכסא נכנסו להמקוה.

כמו כן יש לי חומר מיוחד נגד איידס (Aids), כי אינני יודע הסטטוס של הבעלי תשובות מתי חזרו בתשובה אחרי שקבלו איידס או לפני שקבלו איידס, לזה צריכים רשיון בכדי להשיג אותו, כי אם שמים יותר מדי יש בו סכנה, על כן צריכים לדאוג שיקחו בחשבון על כל הדברים, ולא מסרתי למישהוא היודע לקחת עליו כל הדברים. כמו כן הייתי משגיח בהמקוה שלא יבוא לידי חילול שבת ויויט לרחוץ במקלחת עם סבון.

כמו כן הייתי משגיח בהמקוה שלא לבוא לידי מעשי עבירות חמורות בתוך המקוה. כי בשנה שעברה, זרקתי החוצה ע"י שומר החייל איש ספרדי אחד מהמקוה, שרצה להחטיא את הילדים, ולקח סכין ורצה לשחוט אותי, ואמר שהי בכלא בא"י שבע שנים משום שהרג איש אחד, רק בחסדי השי"ת החייל שלף האקדח שלו, וברח לנפשו.

עדיין צריכים לגמור כמה דברים בהמקוה, בדברים הנוגעים לעניני בטחון שלא יקרה נזק ח"ו, ואם יתארגנו ועד תדש שיהיו אחראים על זה, אני יהיה מוכן למסור להם הכל.

א - משך כל השנים התרעתי קשות נגד המקוה של ישראל מאיר גבאי אשר נמצא ממול הציון שהמקוה פסול מן התורה, כי ראיתי במו עיני שהגוי שאב מהבור התחתון הנמצא תחת המקוה כל המי גשמים שהיו שם, כי המקוה היא בנוי כמקוה של חבי"ד שהמי גשמים היא מתחת מי המקוה, וכל פעם שניקוי המקוה כל המים המלוכלכים של המקוה נכנסים לתוך אותו הבור, ומרגישים שריחא מילתא הוא ובכן הגוי מוריקו. הרב מאיר סורוטה היי מכריז כל הזמן שהמקוה כשר.

ב - ברם בשנת תשס"א קרה מקרה נורא, אברך חרדי וחסיד מירושלים, שנשא כבר לפני כמה שנים ועדיין לא זכה להיבנות, אמרו לו חסידי ברסלב שיש סגולה, שבעת שחל הליל טבילה לבוא לציונו של רבי נחמן ושיאמר את התיקון הכללי ויקיים את מצוות העונה, ואז יוושע. כשהגיע זמן שבו היי חל ליל הטבילה, בליל שבת קודש, הוא נסע בליל היי לאומן בכדי לעשות את הסגולה, ובליל שבת קודש טבלה בהמקוה של ישראל מאיר גבאי, ועשה את התיקון, ובבוקר בקריאת התורה סיפר איך שהצליח שיחול לעשות שלשתן ביחד הן ליל טבילה, שבת קודש, וליד ציון של רבינו. אמרתי שיידע שאשתו היא נדה מדאורייתא, וצריכה לטבלה עוד הפעם במקוה כשרה או בברדיטשוב, או בקיעב, ושיבאו אלי במוצאי שבת ואני יסדר בשבילו מקוה שיחכה לו עד שיבוא כארבעה וחמשה שעות אחרי הזמן של מוצש"ק, כיון שהדרך מאומן לקיעב היא דרך רחוקה.

אז אמר לי האברך שישאל מאיר גבאי אמר לו שהמקוה שלו כשר בתכלית הכשרות לנשים, והרב המכשיר הוא ר' מאיר סירוטה.

שאלתי את האברך האם לא רואה שרשום בהדלת ש"נשים אסור להן להיכנס בהמקוה" אז ענה לי שחשב שזה רק בשביל צניעות, בכדי שאנשים כשהולכים להמקוה שלא יפגעו באנשים חס וחלילה, והוא עמד בחוץ לשמור שלא יכנסו אנשים בשעת טבילתה.

שאלתי את האברך מי היתה העומדת על גבה, ענה לי שהיא הרכין ראשה עמוק לתוך המים, והיות שאין לה שערות ראש לא היי כל חשש שיוצאות מהמים.

ג - ביום ראשון ב' אב תשס"א אחר התפלה אצל הציון של רבינו נחמן מברסלב חצו הכביש באלניסקי בעל ואשתו שבאו בתור תיירים מארץ ישראל והבעל הלך לשירותים הנמצאים בתוך המקוה ובו בזמן גם חצה איש זקן מהציון ועבר מכונה טרקטור ודרס את האשה והזקן והמית אותם שם ליד המקוה במיתה משונה שדחפו על הגדר, והיי דמם שותת על הארץ עד זיבת דם התמצית משניהם, עד שנגעו דמים בדמים, וככה הם שכבו לפחות שש שעות, והאברים שלהם היו מנותקים, דבר טראגי כזה לא ראיתי אף פעם בחיים שלי, והתעסקו אני והרב ר' אברהם יצחק מערמילשטיין שליט"א ורי בערל קרמר ורי דניאל דיין שהיו שם בהציון בכל הדברים הנוגע לכבוד המת.

ד - אז נסעתי לירושלים בכדי להסעיר שם שיסדרו שיהי להמקוה באומן הכשר תמידי, ואשה מפקחת, ושלחו את הרב מאיר סירוטה ואת הרב מינצברג, ונתתי רשימה למר ברגמן, את כל מה שצריכים לעשות בכדי לעשות המקוה של ישראל מאיר גבאי כשר, לתקן הגג והצינור, ולהחליף מי גשמים, ובנוסף לזה, שיסגרו את הבור של המי גשמים בכדי שהגוי לא יהי גישה לזה, וראיתי שסגרו את זה במנעול ובמוט ברזל על השיש, כתוצאה מכך שהם לא בקיאים בהלכה, יצא מזה בעיה הלכותית שטובלים על גבי המתכות ועל המנעול ופסק בשו"ע יו"ד קצ"ח סעיף ל"א שאשה לא תעמוד על כלי, ומכתוצאה שהם לא בקיאים בהפראקטיקה, יצאו עוד שתי בעיות הלכותיות: א. כשטובלין ומרגישיין בהדברים שמתחת לרגליהן נבעתות הנשים, ופסקו בשו"ע בסעיף הנ"ל שהבעיתא פסול לטבילה; ב. שעדיין הנקב ההשקה נשאר פתוח והגוי יכול להוריד את המשאבה בחור של הנקב ולשאוב את המים כרצונו, ובוודאי הגוי מחליף המי גשמים והמקוה פסול (עיין שו"ע יו"ד ס"י ר"א סעי' ד') ומה הואילו חכמים בכל התקנתא שעשו, ולא עוד אלא כשתפסתי כשהי הגוי מריק המים מבור התחתון הי מוריקו מהנקב הזה ולא שפתח את השיש מהדלת שסגרו, אבל מי שאינו יודע בטיב מקואות אל יהי עסק עמהם כי מכשילים הם את הציבור.

כשסיפרתי הסיפור לר' מיכל, אז הבטיח לי שישאיר המקוה מתחת לבית הכנסת פתוח כל השנה, ולמעשה לא עמד בהבטחתו, ולמה? תשאל אותו!

א - ביום ראשון פרשת כי תשא, י"ב אדר תשס"ב, אחר שהרב סירוטה הכשיר המקוה של ישראל מאיר גבאי והרה"צ ר' אליעזר ברלנד שליט"א, נסעתי מברדיטשוב לאומן, סיפר לי אחד מתושבי אומן ששלשה נשים טבלו בליל שבת בהמקוה של ישראל מאיר גבאי, ונמצאים הן בדירה מס' שמונה, וגם בשעת שטבלו נכנס השומר הגוי, הלכתי לדירתם להיודע אם זה אמת, כי רציתי להזהיר שהמקוה לא כשר אז נודע לי שהם בתולות וטבלו בכדי להוושע מכל הצרות כמבואר בתורה של רבינו בתורה נ"ו. (נתן מיימון שמע זאת כשסיפרתי לר' מיכל דורפמן, וענה לי נתן שחמיו הרב רוזנפלד ז"ל ציווה לבתולות לטבול ביום א' של שבועות בשביל תורה נ"ו. אמרתי לו שזה היפך ממה שרבי נחמן זצ"ל למד אותנו שיכולים להפוך כל התורות שלו, אבל סעיף אחד משו"ע אי אפשר לזוז, כי זה הוא נגד הלכה מפורשת ריב"ש ס"י תני"ב, והובא בשו"ע יו"ד ס"י קפ"ג בבאר היטב ס"ק ו').

מזה אפשר להבין עד כמה חשוב שיהי בעל המכשיר תמידי: א. בכדי שהמקוה יהיה כשר, ב. ושהטובלות יטבלו כדין תחת פיקוחה של שומרת תורה ומצוות, ג. ושלא יטבלו במקוה מי שאסור לה לטבול, עיין בריב"ש הנ"ל.

ב - גם בנוגע להכשיר את המקוה של הצדיק ר' אליעזר ברלנד שליט"א נתתי רשימה למר ברגמן מכל מה שצריכים לעשות בכדי לעשותה כשר, ואחד מהדברים היה, שצריכים לעשות צינור ישר, שהצינור שעשו הוא כפוף ויש בית קיבול המקבל מים. הרב מאיר סירוטה התחיל לירוב עם מר ברגמן נ"י שאינו צריך כי הרב סירוטה לא ידע שיש הפרש בין סילון כפוף שאינו מקבל מים או מקבל מים. וברוך ה' שמר ברגמן ערוך מלחמה כנגד הרב מאיר סירוטה, ואמר שר' נחום אמר שצריכים להחליפו ולקח אותו חמש דקות ועלה אותו חמש דולר לקנות צינור חדש, ועל זה הי צריך ללחום עם מאיר סירוטה....

המקוואות של ישראל מאיר גבאי ושל הרה"צ ר' אליעזר ברלנד אי אפשר שיהיו בכל ההידורים כי יש להן רק בור תחתון של חב"ד, ולא כל אחד משתמש בהן לכתחילה, במיוחד בהמקוה של גבאי הנמצא בביתו של גוי, המקבל שכר בעבורה, וגם הצינורות והגג אינם מהודרים, וגם שיכולים לשפוך מים שאובים על הגג כשמאגרים מי גשמים, אבל המקוה שתחת בית הכנסת אם כי שיש לה בורות של זריעה בזוחלין, זריעה באשבורן, והשקה בור על גבי בור, וגם בור תחתון (חב"ד), וגם מעיין, אבל הגג והצינור אינני אחראי, רק זו עבודה של הרב מאיר סירוטה והרב מינצברג, אבל אם יתקנו הגג והצינור כמו שצריכים והמורה הוראה יהיה שם עד שיאגרו המי גשמים אז יכול להיות בכל ההדורים.

ג - מעתה ואילך הרב מאיר סירוטה יהי בעל המכשיר של מקוה של נשים מתחת לבית הכנסת. והנני לייעץ לאברכים שהולכים לגור שם, או שמגיעים לשם בכדי להיוושע בזש"ק, צריכים לברר כמה היתרים וכמה הזנחות יש בהמקוה, ומי האיש הנאמן של הרב סירוטה באומן, ואם זה כשר כמו המקוה שאתם משתמשים בירושלים, או לא, כי באם זה אינו כשר כמו כן, מחוייבים אתם ללחום שבאומן תהי' מקוה כשר בתכלית הכשרות וההידורים, כמו במקואות שבירושלים שאתם משתמשים שם, ולא לתת לר' מיכל דורפמן ור' מאיר סירוטה שיפעילו מקוה עם קולות.

ד - רציתי להבהיר לאברכים אשר דבר ה' נוגע בלבנם להבין, יש מקואות שבונים בערים כמו בעיר אומן ועוד ערים שיש שם נשים הצריכות מקוה, וצריכים לבנות להן מקוה שלא יכשלו באיסורי כריתות, ובכן צריכים לבנות מהר ושלא לעכב בניית המקוה בשביל ההידורים ולהכשירם תיכף ומיד, ולהשאיר השגחה עד שידם מגעת לאיש נאמן להחליף המים וכו', אבל בערים שאין יהודים כמו במזיבז ובליזנסק שהמקואות בנויות שם רק בהצעת סוכני נסיעות וקרוב הדבר להפסד שיהי' מכשולות שם, והמקואות אלו לא היו כדאי בכלל לבנותם. וכמוכן שלאברכים חסידים שבאים מירושלים וצריכים מקוה לנשותיהם או לסגולת ליל טבילה על יד ציון רבי נחמן זצ"ל, בוודאי שאסור להשתמש במקואות אלו, כי אין להן ההידורים וההשגחה כמו שיש בירושלים, ולפעמים פסולים כי אין להם השגחה נכונה כמו שצריכים, ומה שעושים הני תרי בדחני הרב סירוטה ומינצברג, שמכשירים כל המקואות אלו לישראל מאיר גבאי בערים שאין להם יהודים הוא עוון פלילי בל יכופר, כי לא נמצאים שם כל הזמן והגוי הוא המשגיח התמידי שלהם.

מ - מר ברגמן אמר לי שבאומן הוא האחראי על המקוה, והייתי שם כשהגוי החליף ביום השלישי את המקוה, ומר ברגמן הי' באומן אבל לא הי' נוכח אצל המקוה רק הגוי הי' המשגיח.

ה - לפני שנה כשהכשרתי את המקוות לקח כל הלילה, משום שצרכו לייבש עשרים בורות, עם מאוורר (פען), דניאל דיין נהיה מתוח כיון שלקח זמן ארוך מדי, וטען שהבורות יבשים, ואין צורך לייבש עם מאוורר, אמרתי לו בכדי לראות אם זה כשר או לא צריכים לרדת ולמשמש ביד אם זה ייבש או לא, ואי אפשר לראות את זה ממעל, ענה לי שהוא יכול לראות יותר ממעל מכפי שאני מלמטה, אז ראיתי שהוא בכלל לא בר סמכא שלעתיד אי אפשר לסמוך עליו, אבל בכדי שיהי' לי עדי ראוי רצתי למטבח, וקראתי את ר' מאיר הערשקאוויטש נ"י, שהוא עבד לוועד הארצי למען טהרת המשפחה עשרים שנה ויודע איך לבדוק בורות של גשמים, בנוכחותו של דניאל דיין, לקחתי אותו למטה להבור, וראה שעדיין יש שני צנטימטרים מים שאובים בהבור, ור' דניאל דיין צווח שזה כשר, ואז אמרתי לר' מיכל שידע שתחת סמכותו של דניאל דיין אי אפשר להכשיר מקוה, והסכים לדברי כשיצטרכו לבעל סמכא להכשיר לא יקחו אותו. למעשה ר' מאיר סירוטה כיום סומך עליו לייבש המקוה.

ו - חסידי ברסלב ידעו גם שבמטבח של המלון שערי ציון יש להם הכשר מהרב סירוטה, ומכיון שהייתי שם הרבה שבועות ברצופות, ראיתי הרבה עוולות, הראשון שבהן שהמשגיח נתן לי להחם את הבשר שהבאתי אתי מניו יארק, ומזה מובן שכמו שנתן לי לעשות את זה הוא גם נותן לאחרים. שנית, המשגיח הוא לא בן תורה, ואני בטוח שאף אחד מאנשי ירושלים היו נכנסים למסעדה המפוקח מאותו המשגיח. שלישית, המשגיח שהאבא שלו נהרג מתוצאת האסון, הגם שלא בן תורה אבל הוא הי' רציני, אבל בהעדו לשבוע לקיעב והוא לקח חבר שלו במקומו להשגיח, ואצלו היו הגויות מדליקות הגז, כיון שהוא כבר ישן כשהמטבח כבר הי' פתוח, הם היו שותים חלב על השלחן ולא מחה, וכשעשו פעם לביבות, והי' להם למרוח ריבה, הלך המשגיח וקנה מן השוק, וכל זה בהשגחת של עין פקיחא של הרב מאיר סירוטה מירושלים ומצודתו פרוסה עד אומן.

בנידון הבטחון (Security) :

א - באומן יש לי עוד תפקיד והוא הבטחון, כידוע לכם שהמאפי' כל שנה היו סוחטים הרבה כסף מהוועד הבית הכנסת, ולפני חמש שנים איים עליהם שבאם לא יתן להם הסכום הנדרש מאה אלפים דולר, יהי' להם בעיות בראש השנה. וכיון שיש לי קשרים בוואשינגטון, פעלתי שארה"ב יבקשו למדינת אוקריינה שיעמדו שמירה באוקריינה, הם ענו שיעמידו אנשי משטרה כמה שרוצים, נסעתי עוד הפעם

לוואשינגטון להסביר להם שהמשטרה והמפ"י הם אותם האנשים, ופעלתי עליהם להעמיד אנשי צבא עם כלי זיין, ועם כלי תקשורת ובי"ה הצלחתי בדבר וכל רחובות של אומן נסגרים, ו"משמרת הצניעות" ג"כ ביקשו שאדרוש מאנשי הצבא לעצור הגויות שלא למכור דברים ליד בית הכנסת, וסדרתי להם.

ב - בערב ראש השנה תשס"א ניאוו-נאצים איימו שהם הולכים לצעוד עם חמש אלפים אנשים על יד בית הכנסת, ביום א' דר"ה. ר' מיכל דורפמן רצה לפתור הבעי' והכריז בבית הכנסת בלילה דראש השנה, שכל האנשים לא יצאו מבית הכנסת יחידי רק כמה אנשים ביחד, וגם לא יסתובבו ברחוב רק לצורך גדול, הסברתי לו שזה לא הפתרון, שהגויים יכולים להתנפל על קבוצה ג"כ כי הם רוצחים, והלכתי להשר צבא של החיילים ואמרתי לו שאנחנו נמצאים במצוקה, ומיד טילפן להשר צבא גדול, שהוא השני בגודלו בכל אוקריינה, ובא עם הליקופטער, ובבוקר ירד מאיפוא שהגוים רצו להתחיל ללכת, וחקק קו בארץ, ואמר כל מי שעובר הקו הזה דמו בראשו, כי יש לי ארבע מאות חיילים מזויינים מוכנים, ונתפזרו להם. ר' מיכל אין ביכולתו לנהוג ציבור במצב סכנה כזה, ובפרט שיש יותר מעשרת אלפים איש.

ג - לפני ראש השנה תשס"ב שעבר, הי' בעי' גדולה עם הבניינים התאומים בניו יארק, ביקשתי מהשגריר האמריקאי שישלח פקס לוואשינגטון שהחיילים ישמרו יותר מהרגיל, ובכך מי שבא לבית הכנסת בדקו את הטלית ותפילין אם אין בהם משהו שיכול להזיק.

ד - לראש השנה הבאה תשס"ג יהי' צורך בשמירה חמורה, משום האנטישמיות המתנהל בכל רחבי רוסי' ואוקריינה שכבר הרסו כמה בתי כנסיות וגם ירו בהם וזרקו גראנאט. וכבר הייתי בוואשינגטון בשביל זה, ואנשי הביטחון אמרו לי שצריכים לעשות כמה דברים: 1 - צריכים לקנות מכשיר גייגער קאונטער (Geiger Counter), כדי שיכלו לבדוק אם יש ראדיאקציה (Radiation); 2 - צריכים לקחת כדורים לאומן נגד ראדיאקציה לכל הציבור, באם ח"ו יזרקו התפוצצות עם רדיאקציה שיהי' חיסון נגד זה; 3 - צריכים שמירה מעולה וחמורה של מחסומים, דהיינו לסגור קילומטר ויותר ממה שסגרו עד עכשיו, וזה יכלול כל המקומות הנמצאים מאנשי שלומינו כי הרבה אנשים גרים במקומות רחוקים; 4 - במעברים (Check points) שיהיו מכשירי סקענר (Scanner), ולפתוח כל מזוודה וכופסה; 5 - וגם שמירה שלא יסממו את המים; 6 - בכל אוטובוס יהי' חייל מזויין אתם, וכן כשנוסעים לשאר קברי צדיקים באוקריינה יקחו חיילים מזויינים אתם לכל אוטובוס; 7 - יש לבדוק את כל האיזור עוד לפי הגעת הציבור לראש השנה, וידאגו לצורכי הבטחון של המקום, בכדי אפילו כשיקרה וימצאו חפץ חשוד לא יגרום החפץ חשוד פאניקה, כמו שהיה אצל הלווי' של הרב הגאון ר' בנימין רבינוביץ זצ"ל, דהיינו שברחו באמצע הלווי' וכשלו איש באחיו; 8 - מכבי אש כל הזמן.

והיות שר' מיכל דורפמן אינו מסוגל לכל זה, ע"כ אבקש בזה מחסידי ברסלב להעמיד וועד שמירה, ואתן לכם כל הקשרים בוואשינגטון ואז תכלו לעבור על כל הפרטים שיש לבטח, וגם וואשינגטון יפעיל את השפעתם שלא יקרה שום נגע ופגע, בעזרת ה'. ונאה לסדרם תיכף ומיד כי כבר מאוחר, ואחר חודש אב תשס"ב אינני מתערב שזה לא יהי' בגדר צועק על לשעבר.

ה - וגם מאוד חשוב לסדר שיהי' שמורה מעולה כזה גם למשך כל ימות השנה.

ו - מה גם והמקוה היא שמירה על כל המקום, ובפרט ההידורים, כי שכר בהאי עלמא ליכא אבל על הידור מצוה יש שכר בהאי עלמא, מלפני שנתיים הי' ר' מיכל דורפמן התיירב עם הפועלים על עסקי ממון ולא ידעו שהם נתקו את חוט השלישי מהמקוה בכדי להנקם מהיהודים, וכולם היו יכולים להתחשמל, כי משאבה יש לזה חשמל והמים מחבר חשמל (Conductor), כידוע. אצלנו בהמקוה יש חוט ברזל שמגיעים עד תשע מטרים מתחת לאדמה כי עשיתי זה בשביל הלכה שיהי' קבועה בקרקע עולם, המבואר ביו"ד סי' שס"א סעי' א' ברמ"א, ולשיטת הרמב"ם צריכים להיות מתכות של ברזל עי' משניות כלים פרי' כ' משנה ה' בתיו"ט (ד"ה קבעו), וחיברתי את החשמל של המשאבה בהמתכות הזה, ובעזרת ה' ניצל הקהילה ממיתה ודאי, כאשר קרה עכשיו בבורו פארק בערב שבת קודש בפרשת קרח שחשמל המית בחור במקוה, ומה יענה הרב מאיר סירוטה אשר מצפצף על ההידורים במקוה ואמר שאינם צריכים אותם. איזו בושה!

ז - בקשתי מר' מיכל אחרי ראש השנה לשלוח מכתב תודה לוואשינגטון שהכל הי' על צד היותר טוב, ונתן מיימון הסגן שלו, איחר המכתב בחצי שנה, משום שהי' טרוד בפלוטיקה שלו, להלשין על

האנשים הנאמנים של ר' מיכל עד שעזבו המפעל ונשאר הוא לבדו, והוא הנאמן הבלעדי שלו בוועד בית הכנסת, ולכן לא מש ידו מתחת ידו, ולא הולך לקבוץ כסף בחוץ לארץ בכדי שלא יאבוד המשרה שלו, וזה איכפת מאוד להעסקנים בוואשינגטון כי איתרו המכתב; ולר' צבי קסטנבוים נ"י בה-או.די.איי. שבברוקלין נ"י. עדיין לא הגיע מכתב תודה עד עכשיו.

ח - מדי שנה בשנה סוחטים מר' מיכל מאות אלפי דולרים לראשי העיר ולשרים של כל דבר ודבר, כי לכל דבר שצריכים רשיון לא משיגים רק באמצעות שוחד של הרבה כסף, ועבדתי על זה הרבה זמן לבטל זאת, השנה תשס"ב ביקשו המכבי אש תשעים אלף דולר, טילפנו מוואשינגטון לאשה באירופה שהיא מטפלת את כל האינטרסים של ממשל ארה"ב באירופה, וביטלו את הגזירה הזאת, והמכבה אש הלכו מאומן, וגם סדרו שהערי' לא יגבות כסף כמו בכל שנה ושנה עבור לחבר המים לבית הכנסת, ואכן ראש העיר באומן אמר לר' מיכל שבשנה זו אינו מורשה להוציא כסף ממנו, משום שקיבל הוראה מנציג ממשלת ארה"ב לא לקחת כסף.

ט - ביקשתי לר' מיכל להשאיר כמה מחברי מכבי האש על מעמדם בשביל כסף מועט, כי במקרה של אש יהי סכנה על כל הציבור. הוא ענה לי היות שהבית הכנסת בנוי מביטון אי אפשר להישרף, אבל הוא לא לוקח בחשבון שהגז המספק חימום לבית הכנסת ולהמקוה נמצא בחדר המקואות למטה, ושם יש חדר בשביל המכבה אש, שעדיין לא הפעילו, וגם הגג בנוי מסחורה שיכול לבעור, וגם הזכוכית (פלעקסי גלעז) בבית הכנסת שיכולים לבעור, והכסאות בבית הכנסת ובהמקוה, וגם הספרים והסידורים והמחזורים אשר בתוך מדפים בבית הכנסת יכולים להישרף, כולל האנשים חס וחלילה, והיות שרי מיכל אינו שומע מה שאומרים לו, אז אי אפשר לעבוד אתו וצריכים להודיע להציבור כי הוא מסכן הציבור ואינו מודיע להם.

י - ראש העיר באומן הודיע להאשה באירופה, המטפלת בהאינטרסים של ממשל ארה"ב באירופה שלא יעזור לר' מיכל, משום שר' מיכל דורפמן מעורב עם מר גראנובסקי מקיעב שהוא ראש של המאפי היהודי בקיעב, וגם ר' מיכל דורפמן שילם שוחד להערי' שלא לתת רשיונות להמקוה של נשים שרי לייבל פיש רצה לבנות.

חוץ ממה שר' מיכל לחץ על העדה החרדית בירושלים לתת מכתב לר' יעקב בלייך שיעצור הבנייה של המקוה לנשים של פיש והמכתב הוא תחת ידי, ואוי לו לאותה בושה מה שעשה ר' מיכל, והרב מהעדה החרדית חרט ממה שעשה והתלונן לי שזה הי' בטעות כי ר' מיכל שיקר לו. וכשבקשתי מר' מיכל על מה ולמה עשה מעשה שכזה, אמר לי שאינו דואג על היהודים באומן, ורק התפקיד שלו הראש השנה של רבינו ז"ל. ואולי בשביל זה לא הי' לו הזכות לגמור המקוה הראשון לנשים באומן, כי ידיו מלאו דמים שעצר מקות נשים.

בנידון בית הכנסת :

א - תוכלו להיווכח מה הטיב לנו ר' מיכל בבניית בית הכנסת החליף האנשים הנאמנים שלו כמו הגרביים שלו, בראשית הוא התחיל עם ישראל הירש נ"י ואחר כמה שנים זרקו אותו בדרך בזויה גרועה מאוד ביום היארצייט של ר' נחמן, שחל בחול המועד סוכות, בפני קיבוץ עם, ולקח עוד מזקני אנ"ש שיעזרו לו, הגם שישראל הירש סיכן אי"ע לעבוד באומן וגם הי' לו צרות עם המאפי' כשבנה את בית הכנסת והתפללו בו כמה שנים, ובית הכנסת שהיתה אז הי' יותר נאה להתפלל מבית הכנסת של עכשיו, שיש לו קצוות מכל הצדדים, וחוץ ממה שלא נראה כמו בית הכנסת עדיין יש שאלה הלכותיות אם בכלל מותר להתפלל בו, עיין בנו"ד חלק ב' או"ח סי' י"ח.

ב - אח"כ לקח ר' מיכל על עצמו לבנות בית הכנסת ביחד עם העוזר שלו נחום סולרז, שהצד השווה שלהם ששניהם ביחד אין להם שום ידע בבני' ובפרט באוקריינה, רק שנחום סולרז בנה לו בנין מגורים של עץ עם שלש חדרים בארץ ישראל, והלכו לארכיטקט בארץ ישראל אשר שמו הוא מרגלית, ועשו פרוייקט לא נכון, והבנין בנוי בלי טעם וריח ולא מתאים לבית הכנסת, ורבותי עם הארכיטקט למה עשה מבנה כה משונה, אמר לי מכיון שחסידי ברסלב מוזרים, על כן אני עושה להם בנין מוזר, וגם עשו הרבה עמודים שכל אחד ואחד יכול להתבודד עם עצמו תחת עמוד. לקחתי את נחום סולרז לראות שני בתי

מדרשים בניו יארק, סאטמאר במונרו ווויזניץ במונסי, שהם גדולים יותר מבית הכנסת שלנו ואין להם אף עמוד אחד.

וכשעוררתי לפני ר' מיכל לפני שהתחיל בית הכנסת הזה כי ראיתי כל התוכניות כי הייתי מעורב בענייני המקוה, אמרתי לו לא לבנות בית הכנסת כזה, והבאתי לו גביר אחד ממונרו שהי' מוכן לתת לו מליון דולר, וגם התוכניות של בית הכנסת שבמונרו, אז אמר לי ר' מיכל אם אתה נותן לי מליון דולר, אני לא יעשה רק מה שנחום סולרז יאמר לי לעשות, כי אז היה הפועל המסור שלו.

ג - כשבנאו את בית הכנסת עשו מאה ושמונים קידוחים, תשע מטר עמוק, הי' לי מהנדס שאמר שכל עבודה היא בחינם, שעל יסוד כזה אפשר לבנות חמשים קומות, כי גם כל הבתים שיש על יד הציון חמש עשרה קומות ויותר ואין להם יסוד חזק כזה. אז אמר לי ר' מיכל מה שנחום סולרז אומר זה מה שקובע.

ד - כשהחליף את נחום סולרז בהרב זושא שטיצר שליט"א הלך לאוניברסיטה בזיטומיר והם אמרו לו בפירוש שכל זה היו מיותרות, ובבניית יסודות אלו היו מוציאים כסף לשווא, כי הי' להם הסכם בין הארכיטקטור והאינג'ניר והבונים באומן, לסחוט חצי מליון דולר ולהתחלק ביניהם.

תשפטו ביניכם עד עכשיו בזבזו להבנין הזה כמה מליונים ועדיין לא נגמר הבית הכנסת והקירות וגם הגג עשויים מפת, והשני קומות הצריכים להיות שם אינם, החלונות לא מזיזים, וביום טוב של ראש השנה צריכים להוריד החלונות בכדי לנשום אויר, ויש בזה חילול שבת ויום טוב כי זהו בנין וסתירה במחובר לקרקע (עיין בשו"ע או"ח סי' ש"ד).

ה - וכמו כן ר' מיכל משאיר לנו בית הכנסת שאין לו בכלל צורה הוגנת הגויים מבחוץ מתפלאים מה הולכים לבנות שם, והרבה מהם חושבים שהולכים לבנות שם סטדיום לכדורסל ולכדורגל, והיהודים באומן מתביישים מבית הכנסת, ומראים לנו שהקירכע שבנו עכשיו הגויים באומן הוא ברמה גבוה מאוד ולגאווה, וזה מאוד מכאיב ליהודים שהגויים מראים להם שהבית הכנסת שלנו בנוי בפח, ומתביישים לבוא להתפלל בבית הכנסת.

ו - כבר אני עובד משך הרבה שנים ע"י ממשלת ארה"ב, שהשרים במדינת אוקריינה יכירו אותנו כמו המפעלים הכי גדולים באוקריינה כמו קוקה קולה ועוד, וגם אני פועל לקבל רשיון שהמטוסים המגיעים לאומן יכלו לנחות בשדה התעופה הצבאי שעל יד אומן, כי אנחנו מביאים רווחים גדולים בסביבות בין חמש לעשר מליון דולר לשנה, ובכך בקשתי שהשרים הרמים בקיעב יתעסקו אתנו באופן ישיר. לא שאנחנו נצטרך ללכת דרך עקיפות לכל שר קטן באומן, והצלחנו מאוד, ואנחנו כבר בשלב הגמר. ובכך אם יתארגן וועד חדש לחסידי ברסלב אני ימסור להם את כל הקשרים אשר הם צריכים. כי אני עם ר' מיכל ונתן מיימן לא נעבוד כיון שראיתי דרך הקלקלתון שלהם.

בנידון כספי הקהילה :

הלוא ידעתם אם לא שמעתם שיש מליונים דולרים בכדי לחלק להקהילות במזרח אירופה, ואומן גם כן נכלל ביניהם לקבל הן למוסדות ברסלב באומן והן למוסדות ברסלב בירושלים, וכבר אני פועל לזה בידיעות ר' מיכל דורפמן, שהוועד בית הכנסת יהי הראשון שיקבלו, לקבל זאת גם ניסו אחים פיש ובזבזו לאורכי דין מאתיים אלפים דולר, ולא עלה להם כי יש התקדמות בלעדס. ומכיון שר' מיכל לא צריך מקוה בהידורים כך אני לא צריך בית הכנסת עם הידורים, וידי מסלקת מן הענין, ואם אתם מעוניינים לקבל אותם הכסף תלכו לעורכי דינים בנידון, ואם יעלה בידכם לקבל את הכסף מה טוב ומה נעים כי אני התפטרתי מכל הענין.

הכותב והחותם למען טהרתן וקדושתן של ישראל,

נחום ראזענבערג